

Wymagania z języka polskiego w roku szkolnym 2023/2024

WYMAGANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO SĄ ZGODNE Z:

- podstawą programową nauczania języka polskiego w szkole podstawowej z dnia 14 lutego 2017 r.,
- programem nauczania „*NOWE SŁOWA NA START! PROGRAM NAUCZANIA OGÓLNEGO JĘZYKA POLSKIEGO W KLASACH IV–VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ*”, Marlena Derlukiewicz, wydawnictwo NOWA ERA,
- Statutem szkoły.

OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIĄ PODLEGAJĄCE OCENIANIU

- Ocenie podlegają realne osiągnięcia uczniów, czyli aktualny stan wiedzy i umiejętności oraz wkład pracy i postępy w uczeniu się.
- Zadania zlecane uczniom do realizacji muszą być adekwatne do zdobywanych wiadomości i kształconych kompetencji zapisanych w podstawie programowej oraz w programie nauczania.
- Systematycznej ocenie podlegają różne przejawy aktywności ucznia.

SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW:

- recytacja prozy i poezji,
- odpowiedzi ustne,
- prace klasowe,
- sprawdziany,
- kartkówki,
- testy,
- dyktanda,
- prace domowe,
- zadania wykonywane w zeszytach,
- wypowiedzi pisemne na lekcji,
- prace długoterminowe, m.in. projekty, gazetki,
- udział w konkursie klasowym, szkolnym, międzyszkolnym, w przedstawieniu, akademii szkolnej,
- różnorodne działania twórcze, w których uczeń prezentuje swoje pasje i wykorzystuje uzdolnienia.

MOTYWOWANIE UCZNIĄ DO DALSZEJ PRACY I ROZWOJU WŁASNYCH ZDOLNOŚCI POPRZEZ:

- recenzowanie prac pisemnych uświadamiające osiągnięcia i wskazujące kierunek dalszej pracy,
- ocenianie wypowiedzi ustnej, ze zwróceniem uwagi na formułowanie własnych sądów, logikę wypowiedzi, słownictwo i poprawność językową,
- wprowadzanie nawyków samokształcenia,
- rozbudzanie motywacji do czytania tekstów literackich i publicystycznych,
- stwarzanie sytuacji umożliwiających uczniowi korzystanie z różnych źródeł informacji,
- umożliwianie uczestnictwa w konkursach przedmiotowych, przedstawieniach i zajęciach pozalekcyjnych.

ZASADY OCENIANIA KOŃCOWEGO

Ocena końcowa (okresowa) jest wypadkową ocen cząstkowych, które uczeń otrzyma w ciągu roku szkolnego. Wynika z zakresu opanowanych umiejętności, zdobytych wiadomości, a także wkładu pracy. Uwzględnia również rozwój ucznia.

OGÓLNE WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

OCENA CELUJĄCA

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych,
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,

- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

OCENA DOBRA

Uczeń:

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- bierze czynny udział w lekcji,
- wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,

- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej,
- ma kłopoty z techniką czytania,
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- wykazuje się niechęcią do nauki,
- zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- nie angażuje się w pracę grupy.

PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA OCENIANIA RÓŻNYCH FORM AKTYWNOŚCI UCZNIÓW

Ogólne zasady oceny wypowiedzi ustnych

- Wypowiedź ustna jest rozumiana jako krótsza lub dłuższa ustna reakcja ucznia na pytanie skierowane do niego przez nauczyciela.
- Oceniając na stopień odpowiedź ustną, nauczyciel bierze pod uwagę:
 - zawartość rzeczową,

- argumentację (wyrażanie sądów, uzasadnienie),
- stosowanie języka przedmiotu,
- sposób prezentacji,
- umiejętność formułowania myśli.
- Krótkie odpowiedzi uczniów, merytoryczna aktywność na lekcji, może być oceniona plusem.

Zasady oceniania form wypowiedzi pisemnych

- Każda forma wypowiedzi jest oceniana według kryteriów.
- Kryteria oceny dłuższych wypowiedzi pisemnych oraz form użytkowych ustala szczegółowo nauczyciel z uwzględnieniem wymagań przewidzianych w podstawie programowej oraz programie nauczania dla danej klasy, a także w odniesieniu do danego oddziału, formy wypowiedzi, konkretnych celów stawianych uczniom.
- Każda oceniona przez nauczyciela wypowiedź pisemna powinna być opatrzona recenzją wyjaśniającą ocenę, podkreślającą zalety pracy, informującą, które elementy należy poprawić. Recenzję może być zapis punktowy.
- Prace nieczytelne i o bardzo niskim poziomie estetyki nie będą oceniane.

Ogólne zasady oceny wypowiedzi pisemnych:

- Temat i forma wypowiedzi:
 - zgodność pracy z tematem,
 - poprawność pod względem merytorycznym (rzeczowym),
 - stopień rozwinięcia tematu,
 - oryginalność wypowiedzi,
 - forma gatunkowa wypowiedzi zgodna z tematem, dostosowana do tematu.
- Kompozycja:
 - logiczny tok rozważań,
 - konsekwentna i celowa segmentacja tekstu,
 - trójdzielność wypowiedzi z zachowaniem właściwych proporcji,
 - wydzielenie graficzne trzech segmentów: wstępu, rozwinięcia, zakończenia,
 - spójność tekstu,
 - językowe powiązania pomiędzy poszczególnymi częściami pracy (segmentami rozwinięcia).
- Język i styl:
 - funkcjonalność stylu,
 - styl konsekwentny i dostosowany do przyjętej formy wypowiedzi,

- trafność doboru środków językowych, adekwatnych do treści,
- poprawność składniowa, leksykalna, frazeologiczna, fleksyjna.

- Ortografia i interpunkcja:
 - poprawność ortograficzna,
 - poprawność interpunkcyjna.
- Estetyka zapisu:
 - czytelność zapisu,
 - staranność.

Ogólne zasady oceny recytacji

Przy wystawianiu oceny brano są pod uwagę następujące elementy:

- opanowanie pamięciowe tekstu,
- dykcja, artykulacja,
- tempo recytacji,
- dostosowanie do sytuacji lirycznej,
- siła i barwa głosu,
- wyrazistość, ekspresja, nastrój,
- postawa, mimika.

Ocenianie dyktand

- Sposób oceniania dyktand określa nauczyciel, biorąc pod uwagę daną klasę oraz rodzaj sprawdzanych umiejętności ortograficznych.
- O zastosowanych kryteriach informuje uczniów i w razie potrzeby motywuje taki, a nie inny sposób oceniania błędów ortograficznych.

Zadawanie i ocena prac domowych

- Obowiązkiem ucznia jest systematyczne odrabianie prac domowych.
- Nauczyciel określa termin i sposób wykonania pracy domowej.
- Nie każde zadanie domowe musi być ocenione; znak graficzny, tzw. „parafka” oznacza, że nauczyciel sprawdzał jedynie wykonanie pracy, ale nie kontrolował jej zawartości merytorycznej; kontrola może polegać na odczytaniu wskazanych prac i ustnym komentarzu nauczyciela.
- Przy ocenianiu pracy domowej stosowana jest skala stopni szkolnych (od 1 do 5). Jeśli uczeń wykonał pracę domową o dużej wartości merytorycznej, możliwe jest postawienie oceny celującej.

**ZASADY OCENIANIA UCZNIÓW DYSLEKTYCZNYCH,
z ryzykiem dysleksji lub innymi specyficznymi trudnościami w uczeniu się
posiadających opinie poradni psychologiczno-pedagogicznej**

Poniższe zasady odnoszą się do dzieci, u których stwierdzono następujące dysfunkcje:

- dysleksja, czyli trudności w opanowaniu umiejętności czytania,
- dysgrafia, czyli zaburzenia dotyczące techniki pisania,
- dysortografia, czyli trudności w opanowaniu poprawnej pisowni.
- Stwierdzone dysfunkcje nie zwalniają ucznia z obowiązku opanowania materiału przewidzianego podstawą programową.
- Uczeń dyslektyczny podlega w większości tym samym kryteriom i formom oceniania, co pozostali uczniowie.
- Na lekcji nie jest sprawdzana technika głośnego czytania nowych tekstów. Umiejętność tę w miarę możliwości sprawdza nauczyciel indywidualnie bez obecności innych uczniów.
- Uczeń posługuje się wszystkimi formami wypowiedzi pisemnej poznanymi w danej klasie. W ocenie prac pisemnych uwzględnia się wartości merytoryczne, rozumiane jako: stopień opanowania umiejętności lub wiedzy i sposób jej przekazania (zrozumienie tematu, znajomość opisywanych zagadnień, kompozycja, komunikatywność – mimo błędów językowych, zamykanie myśli w granicach zdania, wypowiedź logicznie uporządkowana mimo błędów ortograficznych, graficznych i interpunkcyjnych), treść i zawartość merytoryczna, a nie sposób zapisu i poprawność ortograficzna. Poprawność ortograficzna oceniana jest jakościowo.
- Uczeń uczestniczy w klasowych dyktandach i ćwiczeniach sprawdzających poziom opanowania zasad ortograficznych, jednakże błędy zaznaczone przez nauczyciela nie stanowią podstawy do wystawienia negatywnej oceny, ale służą do dalszych ćwiczeń.
- Uczeń zobowiązany jest do systematycznej poprawy popełnianych przez siebie błędów zgodnie ze wskazówkami nauczyciela (ustnymi lub pisemnymi), korzystając ze *Słownika ortograficznego*.
- Podczas pisania wypracowań, sprawdzianów, kartkówek wydłuża się czas pracy ucznia.
- Uczeń wykonuje wszystkie zadania domowe, systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy i dodatkowy zeszyt do ćwiczeń w pisaniu.
- Jeżeli zdarzy się, że praca ucznia jest nieczytelna, nauczyciel ocenia ją po odczytaniu jej przez autora.
- Na równych prawach ocenia się brudnopis i czystopis pracy pisemnej powstałej w klasie.
- Uczeń może zapisywać treści drukowanymi literami (w klasie), w domu natomiast przy użyciu komputera (po uzgodnieniu z nauczycielem).
- Nie ocenia się estetyki zeszytu. Przy ocenie zeszytu przedmiotowego, brana jest pod uwagę kompletność i poprawność merytoryczna notatek.
- Uczeń może zapoznawać się z wersją audio lektury (po uzgodnieniu z nauczycielem).
- Uczeń o osłabionej pamięci słuchowej ma możliwość wydłużenia terminu pamięciowego opanowania wiersza lub fragmentu prozy (wg uznania nauczyciela).
- Śródroczna i roczna ocena klasyfikacyjna uzależniona jest od postępów w nauce, zaangażowania i systematyczności w pracy.
- Uczeń dyslektyczny wraz z rodzicem powinni systematycznie i rzetelnie pracować w porozumieniu z nauczycielem w kierunku pokonywania trudności szkolnych.
- Warunkiem stosowania złagodzonych kryteriów w ocenie prac pisemnych jest systematyczna udokumentowana praca ucznia okazywana nauczycielowi języka polskiego.